

[Rasting.]

fortjener en nøje og indgående undersøgelse. Grunden til, at man ikke har kunnet nå at foretage denne undersøgelse, er, at den politiske situation og de økonomiske forhandlinger, som er ført her i folketinget, har lagt stærkt beslag på medlemmernes tid.

Vi ville anse det for uheldigt, om man i sidste øjeblik i indeværende samling skulle piske disse drøftelser igennem, følede sig bundet af tidshensyn overfor behandlingen af de store problemer, som lovforslaget i realiteten rummer. Vi kan derfor udtale, at det konservative folkeparti ønsker at udsætte sagen et år endnu. Muligvis kan det føre til, at de centrale problemer bliver yderligere debatteret, ja, uddebatteret i offentligheden og i bankkredse. Vi mener altså at kunne medvirke til gennemførelsen af nærværende lovforslag.

Axel Sørensen: Som udtalt af de ærede foregående ordførere nåede lovforslaget om revision af bankloven ikke at blive færdigbehandlet og vedtaget i den form, i hvilken man måske gerne havde set det rettet af; da lovforslaget indeholder mange bestemmelser, som vil kunne få gavnlige virkninger for bankvæsenet i den kommende tid, er det radikale venstre positivt indstillet overfor det pågældende lovforslag. Da banklovgivningen er af så stor betydning og de mange ændringer, lovforslaget tilsigter, bør gennemgås omhyggeligt, har vi imidlertid ikke ønsket at forcere arbejdet igennem i den korte tid, der er tilbage af samlingen, men vil foretrække at se nærmere på sagen, når folketinget mødes igen til efteråret, således at dette lovgivningsarbejde kan blive udført på betryggende måde.

Det er med samme motivering, den højtærede handelsminister har fremsat sit forslag om forlængelse for et år af det gældende midlertidige tillæg til bankloven, og vi kan stemme for dette lovforslag.

Ministeren for industri, handel og søfart (Lis Groes): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for deres tilslutning til forlængelse af banklovstillægget. Samtidig vil jeg gerne deltage i beklagelsen af, at vi ikke i denne samling har kunnet nå til vejs ende med revisionen af bankloven, og udtrykke håbet

om en velvillig behandling af et tilsvarende lovforslag i den kommende samling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i militær straffelov. [Af Ingmar Wagner m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1857; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3206).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forsvarsministeren (Rasmus Hansen): Må jeg i anledning af den måde, hvorpå ordføreren for de kommunistiske forslagsstillere, det ærede medlem hr. Ingmar Wagner, har motiveret det kommunistiske forslag til lov om ændring i militær straffelov, begynde med en bemærkning om domstolene. Den ærede ordfører har antydnet, at domstolene ikke skulle være enige med mig i det synspunkt, at den militære straffelovgivning indeholder mulighed for hårdere domme end afsagt under de militære straffesager. Det er en ubestridelig kendsgerning, at loven åbner en sådan mulighed, og jeg kender derfor af naturlige grunde ikke noget til, at nogen dommer skulle have erklæret sig uenig med mig heri. Domstolene er ifølge grundloven uafhængige. De har en grundlovmæssig ret til at afgøre, om de vil bruge den militære straffelov med dens fulde strengthed eller foretrække en mildere afgørelse. Den polemik, der har været ført om nogle domme i militære straffesager, er derfor startet ved et forkert udgangspunkt, nemlig det, at det udelukkende er den militære straffelov, der er noget i vejen med. Det er ikke tilfældet.

Som det kommunistiske forslag er formuleret, er det hensigten at pålægge domstolene at anvende en skærpet bedømmelse i et hvilket som helst tilfælde, hvor en befalingsmand har overtrådt den militære straffelov, altså også hvor der er tale om forseelser, som er helt uden forbindelse med behandlingen af de værnepligtige. Det er en formulering,

[Forsvarsministeren.]

som kun kan have et agitatorisk formål samt være dikteret af interesse for uro omkring forsvaret. Den er uden forbindelse med et sagligt forsøg på at afhjælpe de mangler, der måtte være i den militære straffelovgivning. Det kommunistiske forslag skyder derfor ganske over målet.

Der kan formentlig være almindelig enighed om, at i de tilfælde, hvor befalingsmænd har gjort sig skyldige i myndighedsmisbrug, vold mod undergivne eller på anden måde har forset sig i forholdet til de menige værnepligtige, vil en særlig streng bedømmelse være rimelig. Dette synspunkt er allerede anerkendt i den reviderede militære straffelovgivning. Havde forslagsstillerne selv fulgt den opfordring, som de gennem de særlige kommunistiske soldaterblade giver de værnepligtige til at kende den militære straffelov og bruge den rigtigt, ville de have bemærket, at den militære straffelov ved en række forseelser skærper ansvaret, når det er befalingsmænd, der har begået forseelserne. Dette gælder netop om forseelser i forholdet til de menige værnepligtige, og den militære straffelovgivning fastsætter væsentlig strengere straffebestemmelser end for tilsvarende voldsforbrydelser begået i det civile liv. Hvis de kommunistiske forslagsstillere havde gjort sig den ulejlighed at læse den militære straffelov grundigt igennem, ville de også have bemærket dette, men i stedet har de, formentlig af agitatoriske grunde, valgt et standpunkt, som de ikke har taget til orde for på noget tidligere tidspunkt.

Ungdomskommissionen afgav i 1949 en betænkning om de værnepligtiges forhold. Denne betænkning var udarbejdet af en underkommission nedsat særlig arbejdsgruppe, af hvilken den daværende formand for Danmarks kommunistiske Ungdom, hr. Villy Karlsson, var medlem. Han har, da ungdomskommissionen afgav betænkningen i 1949, ikke fundet det rimeligt at fremsætte forslag som det, de kommunistiske forslagsstillere nu møder med. Der findes i ungdomskommissionens betænkning ikke en stavelse om, at den kommunistiske repræsentant har interesseret sig for et forslag som det foreliggende, forresten heller ikke noget andet medlem af kommissionen. Derimod har det udvalg, som jeg

nedsatte i 1949, da ungdomskommissionens betænkning forelå, nogle forslag, der udbyggede befalingsmænds ansvar på særlige punkter såsom ved at foreslå straf for uretrettiget anvendelse af disciplinarmidler, straf for forfølgelse af undergivne gennem uligelig behandling, straf for undertrykkelse af klager og straf for at give urigtige oplysninger om klager. Disse forslag fandtes i det forslag om ændringer i den militære straffelov, som jeg fremsatte for et år siden, og som blev ophøjet til lov den 11. juni i fjor. Heller ikke under behandlingen af disse lovforslag her i tinget fremkom der fra kommunistisk side forslag om at skærpe befalingsmænds ansvar på den måde, som nu foreslås.

Forslaget ser desuden bort fra, at det af hensyn til at få klaret det nuværende behov for befalingsmænd har været påkrævet at udvælge en række menige værnepligtige til befalingsmænd med en længere tjenestetid end de menige værnepligtige. Det er en tung byrde, som på den måde pålægges en procentdel af landets værnepligtige ungdom. Disse ganske unge befalingsmænd kan af naturlige grunde ikke have samme erfaring som faste befalingsmænd. Det fører, som det fremgår af en udarbejdet statistik, til et større antal forseelser end hos de faste befalingsmænd, og det vil være urimeligt, hvis der ikke tages hensyn til, at de værnepligtige befalingsmænd må overtage det hverv, som de i reglen ikke selv har ønsket og ofte gerne vil være fri for, på meget vanskelige vilkår, men dette hensyn til de værnepligtige tager det kommunistiske forslag ikke. Hvis det kommunistiske forslag blev gennemført, ville det bl. a. give disse unge værnepligtige med midlertidige befalingsmandsopgaver, f. eks. arbejdsmænd, smede og tømrere, en særstilling i strafferetlig henseende, sammenlignet med de faste befalingsmænd.

Til belysning af, hvordan stillingen har været med hensyn til forseelser begået af værnepligtige befalingsmænd og forseelser begået af de faste befalingsmænd, skal jeg henvise til en statistik, der blev udarbejdet i årene 1952—53. Af de militære straffe, som blev idømt i denne periode, faldt 6—7 pct. på værnepligtige befalingsmænd, men kun omkring 1 pct. på faste befalingsmænd.

[Forsvarsministeren.]

Eet er imidlertid de straffebestemmelser, der findes i den sidst reviderede militære straffelovgivning, noget helt andet er de fortolkninger, som domstolene har givet den således vedtagne lovgivning. Det er ubestrideligt, at der i dele af befolkningen er givet udtryk for en retsopfattelse, som ikke er i overensstemmelse med de domme, som domstolene har afsagt.

Der ville f. eks. i den såkaldte Birkebæk-sag, hvor en værnepligtig blev kommanderet til at foretage en øvelse, som kostede ham livet, kunne være afsagt en dom over de anklagede befalingsmænd på indtil 4 måneders fængsel. Domstolens skøn gik ud på, at den omstændighed, at forseelserne ikke var begået forsætligt, i den grad burde komme de tiltalte befalingsmænd til gode, at de kun blev idømt følgende straffe: den tiltalte premierløjtnant idømtes vagtarrest i 20 dage, den tiltalte løjtnant af reserven vagtarrest i 12 dage, og en fenrik og en korporal, der ligeledes var tiltalt under sagen, blev frikendt. Generalauditørens skøn, som jeg har anmodet om, gik ud på, at denne dom var på linie med domme, der er afsagt tidligere, og han har derfor ikke tilrådet mig at appellere den — udfra den betragtning, at der under de nuværende omstændigheder næppe kan ventes en anden dom.

I den såkaldte „barbervandssag“ fra Bornholm blev der rejst anklage mod de tiltalte befalingsmænd efter bestemmelser i den militære straffelov, som gjorde det muligt at afsige domme på indtil 4 måneders fængsel. Domstolens skøn gik ud på, at straffen burde være mildere, og de tre tiltalte blev idømt vagtarrest i henholdsvis 40 dage, 6 dage og 12 dage. Under hensyn til den uro, der har været i den senere tid, ikke mindst i pressen, omkring domstolens afgørelser i militære retssager, er bl. a. denne dom blevet appelleret.

En del af uroen i befolkningen skyldes utvivlsomt, at adskillige har noget vanskeligt ved i samme grad som domstolene at skelne mellem forseelser, der er begået bevidst, og handlinger, der skyldes uagtsomhed. Det bør imidlertid ikke overses, at der i hele vor straffelovgivning tages hensyn til, om en handling, der foranlediger tiltale, er begået bevidst eller uagtsomt, og det

vil næppe være rimeligt, om den militære straffelov kom til at danne en undtagelse herfra. Men der hersker åbenbart hos adskillige, måske hos mange, den opfattelse, at uagtsomhed, som udvises overfor værnepligtige, der er under kommando, bør straffes særlig hårdt, hvis uagtsomheden er på grænsen af skødesløshed og tvinger værnepligtige til at deltage i øvelser, som i fredstid berøver dem livet eller påfører dem alvorlige legemlige skader.

Det er et synspunkt, som i hvert fald bør overvejes, og da jeg sidste år forelagde tinget forslag til ændringer i den militære straffelov og forslag til ændringer i den militære retsplejelovgivning samt i reglerne vedrørende den militære anklagemyndighed, lagde jeg ikke skjul på, at dette burde gøres til genstand for nærmere overvejelse; det var ikke sket, hverken i ungdomskommissionen eller i det udvalg, som jeg nedsatte i 1949. Der blev dog fra udvalget af 1949, efter at jeg var trådt tilbage som forsvarsminister, rettet forespørgsel til min efterfølger om at få udvidet udvalgets beføjelser. Dette var ikke sket, da regeringsskiftet fandt sted i 1953, og der er derfor nedsat et nyt udvalg af fremragende jurister og værnsschefer til overvejelse af ændringer i reglerne vedrørende den militære anklagemyndighed.

Udvalget er særlig blevet anmodet om at tage stilling til, hvorvidt den militære anklagemyndighed skal organiseres således, at der for værnene, i hvert fald i fredstid, kan indføres en anklageordning svarende til den, vi har indenfor den civile retspleje. Herved er der bl. a. tænkt på lovfæstelse af en ordning med en forsvarsadvokat, som overfor forsvarsministeren er ansvarlig med hensyn til spørgsmålet om tiltalerejsning, herunder også for anke af afsagte domme i militære straffesager, på samme måde som rigsadvokaten er det overfor justitsministeren. Ifølge den gældende militære retsplejelov er det den militære rettergangschef, der selvstændigt træffer beslutning om ankespørgsmål; den militære rettergangschef har ikke nogen pligt til at spørge forsvarsministeren herom. Ganske vist er der ved den militære retsplejelov tillagt ministeren beføjelser til at beordre en dom i en militær straffesag påanket. Dette forudsætter, at ministeren bliver underrettet inden anke-

[Forsvarsministeren.]

fristens udløb, hvilket for eksempel ikke er sket i den såkaldte Birkebæksag. Jeg har derfor også for nogen tid siden pålagt de militære rettergangschefer i videre omfang, end det hidtil er sket, at holde forsvarsministeriet underrettet om de truffne beslutninger om domstolenes afgørelser i straffesager, bl. a. med henblik på, at forsvarsministeriet kan få mulighed for at tage stilling til eventuel anke af de lavere domstoles afgørelser.

Det udvalg, der er nedsat til overvejelse af nye ændringer i den militære retsplejelov, har endnu ikke kunnet afslutte sit arbejde, men det kommunistiske forslag kan i hvert fald ikke føre til forbedringer af retstilstanden indenfor forsvaret, og jeg skal derfor henstille til tinget at forkaste lovforslaget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ingmar Wagner): Da jeg på den kommunistiske gruppes vegne fremsatte dette forslag til lov om ændring i militær straffelov, understregede jeg som min egen opfattelse stærkt, at fremsættelsen af lovforslaget først og fremmest skyldes den urimelige forskelsbehandling, man gennem lang tid har været vidne til i militære straffesager. Jeg nævnte allerede ved fremsættelsen, at menige soldater er blevet dømt meget hårdt, selv for små forseelser, ja, i nogle tilfælde for rene bagateller, medens befalingsmænd, der på det groveste har forbrudt sig mod loven, har fået milde domme — ja, en del af dem er jo direkte blevet frikendt.

Når sådanne forhold eksisterer, må der være al grund til at tydeliggøre den militære straffelov, fordi befolkningen — hvad allerede forsvarsministeren har været inde på — ikke stiltiende kan, ja, hverken kan eller vil, ser det jo ud til, finde sig i denne udvikling, i denne mærkelige domspraksis, der har vakt den allerstørste opsigt ude omkring. Det kan ikke være rigtigt, at officerer, som direkte har hals- og håndsret over den ungdom, der er tvunget ind i soldatertrøjen, skal gå ram forbi eller i hvert fald straffes meget mildt, når de bryder loven, ja, altså selv når de, som jeg før sagde, udsætter den menige soldat for grove plagerier. Soldaterne har krav på at blive beskyttet mod disse officerer, og efter min mening burde som et afskrækkende eksempel

disse soldaterplagere klapses alvorligt af. Skulle der være ret og rimelighed til, burde officerer, som har forbrudt sig mod soldater, også øjeblikkelig udstødes af militæret — naturligvis efter at de har afsonet deres straf.

Det burde også være klart, at en officer bør straffes hårdere end en menig, når det drejer sig om en militær forbrydelse — i øjeblikket er det altså, som jeg har omtalt, lige omvendt. Der bør efter vor mening tages hensyn til det ansvar, som en anklaget har, idet det må være en skærpende omstændighed, at en forbrydelse er forøvet af en befalingsmand, da hans pligter og ansvar er større end en menig soldats.

Når det er sådan, at praksis viser, at domstolene ser anderledes på dette, bør det efter den kommunistiske gruppes mening fremgå med al tydelighed af loven, at det er en skærpende omstændighed, når der begås en forbrydelse af en overordnet. Det ser vi som eneste udvej for at få en ændring i den domspraksis, der findes i øjeblikket. For yderligere at understrege dette skal jeg give nogle eksempler på domme, der er faldet i en række militære straffesager, og som klart viser, at der er et misforhold mellem den måde, hvorpå domstolene behandler sager mod officerer og sager mod menige soldater.

Først nogle sager, som må henregnes under betegnelsen soldaterplagerier — og hvordan de er blevet bedømt af domstolene.

Forsvarsministeren har kort været inde på den omtalte sag fra Bornholm, hvor 3 officerer fra Almegaardskasernen jog soldater ud i Østersøen for at hente vand til at barbere sig i. Grunden til denne besynderlige optræden var, at et par soldater var mødt ubarberet til tjenesten om morgenen. Men udover at jage dem ud efter barber vandet i Østersøen skulle selve barberingen foregå i fri luft på stranden. Soldaterne her har ikke alene været udsat for dette overgreb; de er også blevet spulet med brandslanger, og nogle soldater har været udsat for slag. Dertil kommer — som så ofte — at officererne brugte en ualmindelig sjofel tone overfor de menige indkaldte. For disse grove soldaterplagerier fik hovedmanden — som allerede nævnt af forsvarsministeren — 40 dages vagtarrest, hvilket må siges at være en meget mild straf for sådanne forbrydelser; 2 andre befalingsmænd fik henholdsvis 12

[Ingmar Wagner.]

og 6 dages vagtarrest. Det er også i denne sag værd at bemærke, at officerer på kaserne har terroriseret soldaterne på en sådan måde — det fremgår i hvert fald af pressen — at de simpelthen ikke har turdet klage over de overgreb, de blev udsat for fra officerernes side.

I en sag fra Slagelse fik 2 sergenter kun henholdsvis 10 og 20 dages vagtarrest for at give soldater ulovlige ordrer om „ekstragivagt-pudsning“, ordre til at pudse sergenternes sko og korporligt overfald på 2 soldater.

I Haderslev slap 2 befalingsmænd med hver 10 dages vagtarrest for vold mod en menig, der havde haft uorden i sin påklædning, og for yderligere vold, da den menige tilkendegav, at han ville klage over overfaldet.

Både herfra, fra Høvelte og Bornholm foreligger der som sagt beviser for, at menige ikke tør benytte sig af deres lovmæssige klageret, fordi de bliver forfulgt, hvis de klager.

I Haderslev fik en oversergent 40 dages kvarterarrest, hvilket svarer til 3—4 dages vagtarrest, for at have øvet vold mod en menig under et bal.

I Slagelse fik 2 sergenter 15 dages vagtarrest for at slå en menig i gulvet. Almindelige civile voldsmand ville aldrig slippe med 15 dages hæfte for en sådan forbrydelse.

Grove og ulovlige stropeture blev i Viborg for 2 løjtnanters og 1 sergents vedkommende takseret til 8, 8 og 4 dages vagtarrest, og en løjtnant fik 10 dages vagtarrest for usømmelige ordrer til en deling korporalslever.

Der kan måske i denne forbindelse også være grund til — det ligger længere tilbage — at nævne Pejtersensagen, hvor straffen kun blev 30 dages vagtarrest for nogle ualmindelig grove og konsekvent gennemførte, ondsksfulde soldaterplagerier.

En anden gruppe er sager angående befalingsmænds forsømmelighed, som har medført, at andres liv og helbred er blevet udsat for fare. En soldat blev alvorligt kvæstet under en graveøvelse og var lam i et halvt år efter. Den ansvarlige løjtnant fik 5, siger og skriver fem dages vagtarrest, og en anden løjtnant fik en bøde på 250 kr.

Særlig urimelig er vel afgørelsen i sagen

mod officererne, der lod en soldat gennemføre den livsfarlige øvelse, som den højtærede forsvarsminister har omtalt, ved Birkebæk plantage, hvor soldaten skulle gå i armene i et tov over Ringe å. Offentligheden har, som ministeren var inde på det, reageret meget stærkt imod dette og mod den dom, som disse officerer fik.

I Sønderjylland er en officer fornylig blevet frifundet i en sag om en øvelse, hvor en soldat blev dræbt ved at springe ned i en anden soldats bajonet.

I Næstved omkom en soldat af røgfortgiftning under øvelse med farlige bomber. Soldaterne måtte gennemføre øvelsen i vådt drejlstøj. En fik lungebetændelse og døde. Den ansvarlige løjtnant behandlede ikke en klage fra soldaterne på rimelig måde; alt dette medførte blot en tilrettevisning.

Også en ældre sag vil jeg tage frem, fordi den er ret slående, nemlig eksplosionskatastrofen på Holmen, hvor flere omkom og København blev udsat for stor fare. Skønt miner ikke eksploderer uden årsag og en grundig undersøgelse påviste forsømmelser, blev ingen ansvarlig draget til ansvar herfor.

Jeg kunne nævne mange andre lignende eksempler. Jeg kunne benytte hele min taletid i dag og for den sags skyld også den længere taletid under anden behandling til at nævne den ene sag efter den anden, hvor der er faldet meget ringe straf til officerer; og i mange af de eksempler, jeg her har fremhævet, er straffen pålagt arbitrært af de militære rettergangschefer, inden den civile ret traf en lignende afgørelse.

Jeg føler også trang til her at sige, at det er sørgeligt at se, hvor lidt selvstændighed domstolene viser ved udmålingen af straffe i forhold til de arbitrært pålagte straffe.

Som jeg allerede indledningsvis har udtalt, synes det mærkeligt for civile mennesker, at de omtalte officerer ikke straffes hårdere, og at militæret ikke udstøder dem af tjenesten. Har en officer forbrudt sig, må han være uegnet til at have unge mennesker under kommando. Vi har fremsat dette lovforslag, fordi vi mener, at den militære straffelov må tydeliggøres på det punkt, vort forslag omhandler. Selvom vi ikke tidligere har været fremme med et sådant forslag — det kan måske beklages, jeg ved ikke, om den højtærede forsvarsministers bemærk-

[Ingmar Wagner.]

ninger skal forstås på den måde — så er det i al fald kommet nu; vi mener, at tiden er inde dertil på baggrund af de tilfælde, jeg har nævnt.

Det er formentlig tilstrækkeligt bekendt, at kursen mod de menige soldater er meget streng. Der er ikke grund til at nævne mange eksempler for at understrege dette; jeg nævner kun et par enkelte, som viser, at der er en klar forskelsbehandling.

En soldat blev alvorligt syg, blev hospitalsundersøgt og fik først efter to dages forløb skaffet en lægeattest. Han blev derefter i hjemmet under sin sygdom og rekonvalescens og blev herfor straffet med 20 dages vagtarrest.

En vagtpost forlod i 3—4 minutter sin plads for at komme et barn til hjælp, som skreg, og som soldaten troede var ved at drukne i voldgraven på Refshaleøen. Han fik for den forseelse 10 dages skærpet arrest, hvilket svarer til 20 dages vagtarrest.

Til slut sagen fra Høvelte, hvor 9 soldater fik alvorlige fængselsstraffe, helt op til 1 års fængsel. Den konservative presse har skrevet en del om denne sag og ment, at soldaterne ikke var blevet dømt hårdt nok; men det får vi måske mere at høre om her. Soldaterne i Høvelte havde naturligvis forbrudt sig, man kan også sige: de havde forbrudt sig alvorligt imod det militære reglement, og gør man det, må der naturligvis gives straf. Der blev altså givet op til 1 års fængsel for en alvorlig forseelse, der kaldes mytteri, men som i realiteten ikke var værre end nogen af de sager, hvor officerer har forbrudt sig mod menige, f. eks. sagen fra Haderslev kriminalret, hvor en oversergent og en korporal slåp med hver 10 dage, og sagen fra Skrydstrup, hvor en anden oversergent slåp med 10 dages vagtarrest for grove overfald på menige soldater. Her så det ganske anderledes ud. I Høveltesagen benyttede man loven i hele dens strenghed, medens man her lod befalingsmænd slippe så billigt som muligt.

Den forskelsbehandling, som jeg har understreget, er efter den kommunistiske gruppes opfattelse ikke alene uretfærdig og urimelig, men vi mener, at der nu må tages skridt fra lovgivningsmagtens side til at ændre disse, skal vi sige direkte uanstændige forhold. Udfra dette anmoder jeg om, at

forslaget må få en hurtig og velvillig behandling.

Victor Gram: Efter at have hørt den højtærede forsvarsministers redegørelse finder jeg ingen anledning til at gå ind i en debat om det foreliggende lovforslag, men skal indskrænke mig til at anføre, at mit parti ikke kan medvirke til dets fremme.

Arnth Jensen: Da jeg sad og lyttede til det ærede medlem hr. Ingmar Wagners sikkert med stor omhu og ihærdighed udarbejdede tale, kom jeg til at tænke på, at det næsten var synd med så megen spildt veltalenhed, for det var egentlig ikke en tale til en lovgivende forsamling; den egnede sig bedre til en kongres for dommere. Selve lovgivningen er der nemlig ikke noget i vejen med.

Den højtærede forsvarsminister har gjort rede for, hvorledes forholdene er, og jeg føjer kun til, at det ærede medlem kunne have slået op både i tjenestemandsløven, i borgerlig straffelov og i den militære straffelov og set, at der netop er meget stærke bestemmelser for overordnede forbrydelser. Dette forslag behøves altså slet ikke. Dette, at befalingsmænd skulle straffes hårdere, alene fordi de er befalingsmænd, kan ikke være meningen, i alt fald ikke i en demokratisk stat, hvor loven og også retten er lige for alle.

Jeg afviser dette lovforslag.

Bruun de Neergaard: Også jeg kan godtage den redegørelse, som den højtærede forsvarsminister har givet i denne sag, og jeg skal på mit partis vegne afvise det foreliggende lovforslag, der intet som helst indeholder, som ikke i forvejen findes i straffelovgivningen; det må altså betegnes som komplet overflødigt, hvorfor mit parti ikke vil medvirke til dets gennemførelse.

Johs. Christiansen: Der kan ikke være nogen tvivl om, at der i betydelige dele af befolkningen hersker en vis uvished — for ikke at sige det stærkere — overfor adskillige af de soldaterdomme og domme over befalingsmænd, som er faldet i det sidste par år.

Jeg lagde med stor interesse mærke til, hvad den højtærede forsvarsminister sagde

[Johs. Christiansen.]

i sin redegørelse — og jeg tænker her særlig på udtalelserne angående de tanker, ministeren har med hensyn til selve retsplejen. Alene en regel som den, ministeren antydede, hvorefter en sag kan indankes for ministeriet, således at det ikke er rettergangschefen, der alene har bestemmelsen herom, finder jeg vil være af stor værdi. Jeg tror, at i samme øjeblik en sådan regel indføres, vil også den tvivl, der hersker i befolkningen om dommenes rigtighed, i høj grad forsvinde.

Jeg kan som ærede foregående talere tage ministerens beretning til efterretning og kan sige, at det forslag, som det ærede medlem hr. Ingmar Wagner har fremsat på sin gruppes vegne, ikke løser det spørgsmål, med hensyn til hvilket det ærede medlem plæderede så omfattende her i dag. Det er som allerede bemærket i sig selv overflødigt, og jeg kan derfor afvise det udfra den begrundelse, at det ikke løser de vanskeligheder, som det ærede medlem omtalte.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ingmar Wagner): Jeg kunne tænke mig at spørge det ærede medlem hr. Arnth Jensen, der udtalte noget i retning af, at den tale, jeg holdt, måske var mere beregnet for en forsamling af dommere end for en lovgivende forsamling, om han har fulgt den debat, som har fundet sted i dagbladet „Vestkysten“ om Birkebæksagen. Denne venstreavis har hilst det kommunistiske forslag velkommen, idet bladet udtrykkelig har sagt, at der på baggrund af disse forskelsbehandlinger er grund til at foretage en ændring af loven.

Det ærede medlem hr. Johs. Christiansen siger, at denne ændring ikke løser spørgsmålet — det tør jeg ikke udtale mig om — men vor hensigt med den er at tydeliggøre den militære straffelov, således at ting som den forskelsbehandling, jeg så indgående har omtalt, i alt fald ikke længere kan finde sted. Det er en henstilling til dommerne om i højere grad at rette sig efter den ånd, hvori lovene er givet.

(Kort bemærkning).

Arnth Jensen: Når det ærede medlem henviser til, at dagbladet „Vestkysten“ har hilst det kommunistiske forslag velkommen, tvivler jeg meget på det, da det er

ganske overflødigt. Det, der står i dette lovforslag, står både i tjenestemandsløven, i borgerlig straffelov og i den militære straffelov, og derfor afviser jeg det.

(Kort bemærkning).

Ingmar Wagner: Kan det ærede medlem hr. Arnth Jensen så redegøre for, hvorfor hans partiblade „Vestkysten“ er utilfreds med militærlovgivningen, når det er sådan, at der efter det ærede medlems opfattelse ikke er grund til en sådan utilfredshed?

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling forkastedes med 110 stemmer mod 6; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg (om hjælp til enlige mødre, inddrivelse og udbetaling af børnebidrag m. v.) har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om godtgørelse for huslejeforhøjelse til alders- og invaliderentemodtagere m. fl. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 22. april, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Eneste behandling af:*

Indstilling fra udvalget for forretningsordenen angående folketingets samtykke i henhold til grundlovens § 57.

2) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om fortsat ydelse af den i § 3 i lov nr. 493 af 20. december 1950 om Danmarks deltagelse i det skandinaviske luftfartssamarbejde omhandlede statsgaranti.

3) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov nr. 280 af 30. juni 1922 om menighedsråd.

[Formanden.]

4) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om arbejdstageres opfindelser.

5) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om indskrænkning i adgangen til at anvende pap og andre erstatningsmaterialer i skotøj.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om udøvelse af lægegerning.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om udøvelse af tandlægevirksomhed.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om euforiserende stoffer.

Mødet hævet kl. 15³².

101. møde.

Fredag den 22. april kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler indenrigs- og boligministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om forøgelse af den kommunale ejendomsbeskatning i købstæder m. v.

Medlemmer af folketinget Bertel Dahlgaard, Aage Fogh, Jørgen Jørgensen (Lejre), Skytte og Steen har meddelt mig, at de ønsker her i tinget mundtligt at fremsætte:

Forslag til beslutning af folketinget om nedsættelse af et udvalg til overvejelse af sam-

arbejde mellem de for landets økonomiske politik bestemmende faktorer.

Udvalget angående forslag til færdselslov har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

I skrivelse af 21. d. m. anmoder forsvarsministeren om, at der må blive foretaget valg af 4 medlemmer til at indtræde i det i § 50 i lov nr. 276 af 18. juni 1951 om forsvarets ordning omhandlede udvalg vedrørende forsvarets velfærdstjeneste.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Indenrigs- og boligministeren (Kjærbøl): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om forøgelse af den kommunale ejendomsbeskatning i købstæder m. v.*

Forslaget fremkommer som en opfyldelse af det tilsagn, jeg afgav under udvalgsbehandlingen af de nylig vedtagne ændringer i lejeloven om at gennemføre en forhøjelse af ejendomsbeskatningen i købstæderne svarende til en husleje-forhøjelse i de ældre ejendomme på ca. 3 pct. Om baggrunden for dette tilsagn skal jeg iøvrigt henvise til bemærkningerne i udvalgets betænkning af 1. april 1955.

Forslaget går ud på, at den kommunale ejendomsbeskatning i købstæderne fra 1. april 1956 at regne skal forøges ved forhøjelse af de gældende promiller for opkrævning af grundskyld og ejendomsskyld med henholdsvis 6,0 og 4,5. Da de gældende promiller imidlertid varierer noget fra købstad til købstad, er det samtidig foreslået, at tillægspromillerne ikke skal finde anvendelse i kommuner, hvor de for perioden 1. april 1955—31. marts 1959 fastsatte grund- og ejendomsskyldpromiller er henholdsvis 12,0 og 9,0 eller derover, og at tillægspromillerne i de øvrige kommuner ikke skal være højere, end at den samlede ejendomsbeskatning for indeværende 4 års periode holder sig indenfor den nævnte grænse. Den samlede ejendomsbeskatning